

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

KHÓA LUẬN CỬ NHÂN QUẢN LÝ VĂN HÓA
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ CHÍNH SÁCH VĂN HÓA

**CÔNG TÁC QUẢN LÝ LỄ HỘI CẦU MƯA
Ở XÃ LẠC HỒNG, HUYỆN VĂN LÂM,
TỈNH HƯNG YÊN**

Giảng viên hướng dẫn : TS. Phạm Bích Huyền

Sinh viên thực hiện : Hoàng Thị Dáng

Lớp : QLVH 12B

Khóa học : 2011 - 2015

HÀ NỘI - 2015

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành tốt bài khóa luận tốt nghiệp, đầu tiên em xin gửi lời cảm ơn chân thành tới giảng viên – Tiến sĩ Phạm Bích Huyền – người đã trực tiếp hướng dẫn, giúp đỡ em trong suốt quá trình làm và hoàn thành khóa luận.

Qua đây em xin gửi lời cảm ơn tới các thầy cô trong khoa Quản Lý văn hóa nghệ thuật trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã trang bị đầy đủ cho em những kiến thức chuyên ngành. Đồng thời em xin được gửi lời cảm ơn tới chú Đỗ Mạnh Phương – Trưởng phòng Văn hóa huyện Văn Lâm cùng các lãnh đạo của Ủy ban nhân dân xã Lạc Hồng và Ban quản lý di tích bốn ngôi chùa tại xã Lạc Hồng đã giúp đỡ em hoàn thành khóa luận.

Để hoàn thành bài khóa luận này, bản thân em đã cố gắng, nỗ lực tìm tòi và học hỏi, tuy nhiên, do trình độ còn hạn hẹp do vậy bài làm không tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Vì vậy, em rất mong nhận được sự góp ý, nhận xét của thầy cô để bài khóa luận của em hoàn thiện hơn nữa.

Em xin chân thành cảm ơn!

Sinh viên thực hiện

Hoàng Thị Dáng

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN

MỞ ĐẦU.....	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CHUNG VỀ QUẢN LÝ LỄ HỘI VÀ KHÁI QUÁT VỀ LỄ HỘI CẦU MƯA, XÃ LẠC HỒNG, HUYỆN VĂN LÂM, TỈNH HƯNG YÊN	9
1.1. Cơ sở lí luận chung về quản lý lễ hội.....	9
1.1.1.Một số khái niệm.....	9
1.1.2.Nội dung quản lý nhà nước về lễ hội	15
1.1.3.Quan điểm của Đảng và Nhà nước về công tác quản lý lễ hội.....	18
1.1.4.Vai trò của lễ hội trong đời sống văn hóa tinh thần của người Việt Nam.....	19
1.2. Khái quát về lễ hội cầu mưa xã Lạc Hồng huyện Văn Lâm tỉnh Hưng Yên.....	21
1.2.1.Nguồn gốc của lễ hội.....	21
1.2.2.Diễn trình lễ hội cầu mưa.....	26
1.2.3.Một số giá trị của lễ hội cầu mưa xã Lạc Hồng.....	30
Chương 2:THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ LỄ HỘI CẦU MƯA, XÃ LẠC HỒNG, HUYỆN VĂN LÂM, TỈNH HƯNG YÊN	32
2.1. Quản lý nội dung lễ hội.....	32
2.2. Quản lý nhân lực	35
2.3. Quản lý cơ sở vật chất.....	37
2.4. Quản lý tài chính	39
2.5. Quản lý dịch vụ.....	41
2.6. Công tác kiểm tra, giám sát quá trình tổ chức lễ hội	42
2.7. Đánh giá công tác quản lý lễ hội cầu mưa	43
2.7.1. Điểm mạnh	43
2.7.2. Điểm yếu	44

2.7.3. Cơ hội	45
2.7.4. Thách thức.....	47
2.7.5. Nguyên nhân	47
Chương 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ LỄ HỘI CẦU MƯA, XÃ LẠC HỒNG, HUYỆN VĂN LÂM, TỈNH HƯNG YÊN.....	49
3.1. Xây dựng chương trình lễ hội phong phú đa dạng.....	49
3.2. Nâng cao trình độ của cán bộ quản lý khu di tích.....	50
3.3. Xây dựng cơ sở vật chất.....	52
3.4. Tăng cường công tác quảng bá lễ hội	53
3.5. Tăng cường quản lý dịch vụ phục vụ lễ hội.....	55
3.6. Chú trọng phát triển du lịch	56
3.7. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra.....	58
KẾT LUẬN.....	60
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	63
PHỤ LỤC.....	64

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Lễ hội là một trong những đề tài được rất nhiều người quan tâm, hàng năm cứ đến mùa xuân sau tết cổ truyền thì lễ hội lại mở ra khắp miền đất nước, thu hút đông đảo khách thập phương về tế lễ và dự hội. Lễ hội là dịp để con người hành hương tìm về nguồn cội của mình, là hoạt động phản ánh rõ nét nhất những sinh hoạt văn hóa của một cộng đồng dân cư trong một không gian cụ thể và là môi trường tốt nhất để lưu giữ những giá trị truyền thống qua các thời đại. Quản lí lễ hội là một hoạt động đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

Lễ hội luôn giữ vai trò như sợi dây gắn kết cộng đồng, tạo dựng không gian văn hóa vừa trang trọng, linh thiêng, vừa tung bừng náo nức. Lễ hội là một hình thức sinh hoạt văn hóa tinh thần biểu hiện những giá trị tiêu biểu của một dân tộc, lễ hội được tổ chức bao gồm nhiều mặt của đời sống xã hội như tôn giáo, tín ngưỡng, phong tục tập quán của địa phương đó.

Mỗi vùng quê Việt Nam đều nằm trong dòng chảy văn hóa thống nhất nhưng vẫn mang nét riêng biệt. Xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên là một vùng đất gần trung tâm đồng bằng Sông Hồng hiện nay. Do vậy lễ hội nơi đây mang đậm nét văn hóa chung của vùng hòa quyện với những nét riêng của văn hóa cư dân vùng nông nghiệp tạo nên một sắc thái văn hóa độc đáo. Nói tới lễ hội xã Lạc Hồng không thể không nhắc tới lễ hội cầu mưa gắn liền với hệ thống thờ Tứ Pháp. Lễ hội cầu mưa của nhân dân xã Lạc Hồng là một trong những lễ hội chứa đựng nhiều giá trị văn hóa truyền thống của địa phương nói riêng và của dân tộc nói chung.

Lễ hội cầu mưa là một lễ hội tín ngưỡng phồn thực đã có từ lâu đời. Nó thể hiện khát vọng chinh phục thiên nhiên, cầu mong thế giới tự nhiên ban

phát cho công sức lao động của người dân sẽ có thành quả, đời đời no ấm. Lễ hội diễn ra còn để thể hiện khát khao cho một mùa màng bội thu, mưa thuận gió hòa cây cối tốt tươi. Những giá trị văn hóa truyền thống đó đang dần bị mai một nên việc nghiên cứu lễ hội này là rất cần thiết. Với tình hình nước ta hiện nay, sinh hoạt văn hóa cổ truyền đang có nguy cơ bị mai một, đang mất giá trị thực của lễ hội. Điều này có ảnh hưởng lớn tới nền văn hóa Việt Nam. Do vậy, việc giữ gìn truyền thống, bản sắc văn hóa dân tộc có tầm quan trọng trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Gắn liền với bước đi lịch sử, lễ hội truyền thống là một bảo tàng phong phú về đời sống tinh thần – văn hóa dân tộc, mà sức mạnh lan tỏa cùng tác động của nó diễn ra liên tục và mạnh mẽ tới tâm hồn, tư tưởng tình cảm, cốt cách của bao thế hệ Việt Nam, đồng thời còn phản ánh quá trình lao động của nhân dân cùng những biến cố xã hội quan trọng.

Nghiên cứu về lễ hội từ lâu đã thu hút được sự quan tâm của nhiều nhà nghiên cứu. Các nhà nghiên cứu đã nhìn nhận đánh giá lễ hội từ nhiều khía cạnh khác nhau. Mảng nghiên cứu lễ hội cầu mưa đã được nhiều tác giả đề cập đến nhưng chủ yếu là tìm hiểu về lễ hội cầu mưa của các đồng bào dân tộc thiểu số: lễ hội cầu mưa của người Thái vùng Tây Bắc, lễ hội cầu mưa người Lô Lô, lễ hội cầu mưa của người Chăm ở Bình Thuận,... ít có công trình nghiên cứu về công tác quản lý lễ hội cầu mưa xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên. Hơn thế nữa đây còn là đề tài phù hợp với chuyên ngành học, phù hợp với khả năng của bản thân và gần địa bàn nơi tôi đang sinh sống.

Là một người con được sinh ra và lớn lên trên mảnh đất giàu truyền thống văn hóa, mang dấu ấn của quê hương Văn Hiến. Do vậy tôi thấy mình cần làm điều gì đó, góp một phần công sức bé nhỏ của mình để giữ gìn, phát huy nét đẹp truyền thống của quê hương mình hơn nữa. Chính vì những lễ

trên tôi đã chọn đề tài “Công tác quản lý lễ hội cầu mưa ở xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, Tỉnh Hưng Yên” làm đề tài khóa luận của mình.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: công tác quản lý lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, Tỉnh Hưng Yên

Phạm vi nghiên cứu:

Không gian: đề tài chỉ giới hạn ở việc tìm hiểu công tác quản lý lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên.

Thời gian: khóa luận tập trung khảo sát lễ hội cầu mưa từ năm 2010 tới nay.

3. Mục tiêu nghiên cứu

Tổng hợp cơ sở lý luận chung về quản lý lễ hội và khái quát về lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên.

Khảo sát và đánh giá thực trạng công tác quản lý lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, Tỉnh Hưng Yên.

Đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả công tác quản lý lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, Tỉnh Hưng Yên

4. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện đề tài nghiên cứu “Công tác quản lý lễ hội cầu mưa ở xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, Tỉnh Hưng Yên”, tôi đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

Phương pháp nghiên cứu tài liệu: kế thừa tài liệu nghiên cứu trước làm cơ sở cho khóa luận của mình.

Phương pháp phỏng vấn: phỏng vấn nói chuyện trực tiếp với người quản lý lễ hội cầu mưa ở xã Lạc Hồng và người dân địa phương để nắm được thông tin chính xác nhất, mang tính khách quan hơn.

Phương pháp thống kê, so sánh, phân tích.

5. Đóng góp của đề tài

Khóa luận góp phần đánh giá thực trạng của công tác quản lý lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên.

Đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội để góp phần giữ gìn nét văn hóa truyền thống của dân tộc Việt Nam nói chung và quê hương Văn Hiến nói riêng.

Công trình nghiên cứu này có thể làm tư liệu tham khảo cho các công trình nghiên cứu tìm hiểu công tác quản lý lễ hội cầu mưa ở xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, Tỉnh Hưng Yên về sau.

6. Cấu trúc của khóa luận

Ngoài mở đầu, kết luận, tư liệu tham khảo, mục lục, khóa luận được cấu trúc gồm 3 chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận chung về quản lý lễ hội và khái quát về lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên.

Chương 2: Thực trạng công tác quản lý lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên.

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác quản lý lễ hội cầu mưa, xã Lạc Hồng, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trần Lâm Biền (1996), *Chùa Việt*, Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội.
2. Bộ văn hóa –thể thao và du lịch (2007), *Một số vấn đề về công tác quản lý lễ hội*, Hà Nội.
3. Cao Đức Hải (2005), *Một tư liệu quản lý lễ hội*, Nxb Đại học Văn Hóa Hà Nội, Hà Nội.
4. Trần Minh Hương (2006), *Luật hành chính*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
5. Phan Khanh (1992), *Bảo tàng du lịch lễ hội*, Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội.
6. Đinh Gia Khánh – Lê Hữu Tầng (1994), *Lễ hội truyền thống trong xã hội hiện đại*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.
7. *Luật di sản văn hóa* (2001), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
8. Hữu Ngọc (2002), *Từ điển văn hóa cổ truyền Việt Nam*, Nxb Thế Giới, Hà Nội.
9. Nhiều tác giả, *Hỏi đáp về văn học Việt Nam*, Nxb Văn hóa di tích, Hà Nội.
10. Nhiều tác giả (2000), *Kho tàng lễ hội cổ truyền Việt Nam*, Nxb Văn hóa dân tộc, Hà Nội.
11. Nhiều tác giả (2012), *Chính sách văn hóa*, Nxb Lao Động, Hà Nội.
12. Trần Đình Nghiêm (2002), *Phác thảo chân dung văn hóa Việt Nam*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
13. Trương Hữu Quánh (1994), *Sự ra đời và phát triển của Phố Hiến*, Hưng Yên.
14. Dương Văn Sáu (2004), *Lễ hội Việt Nam trong sự phát triển du lịch*, Nxb Đại học Văn Hóa Hà Nội, Hà Nội.
15. Trần Quốc Vượng (2008), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
16. Viện ngôn ngữ (2002), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Giáo dục, Đà Nẵng.
17. Viện ngôn ngữ Viện Văn hóa dân gian (1992), *Lễ hội cổ truyền*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.